

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

MRAČNO DOBA

U tuđem kraju tuđe planíne,
U tuđem polju tuđa mi žita,
I tuđe ptice, tuđe daljine –
I vječno žedan pijem iz sita.

5 Mračno je doba, preduge noći,
I nigdje ne sjaš, moja zvijezdo –
Moram se vratit: u šume poći,
Gdje srce stane u svako gnijezdo.

10 Na bistrom slapu oprat ću tijelo,
Nakvasit usta suha od žeđi,
Studenom vodom otrti čelo,

I bit ću ko što bijahu pređi.
Mračno me doba zagušit neće,
Srkat ću smolu, jesti ću cvijeće!

Ivan Goran Kovačić:
SABRANA DJELA, IV, 1983 (1947)

1. (b)

Radije budi malo manje uopćen... Još je našim roditeljima tijelo bilo skriveno. Vlastito gotovo da nikada nisu vidjeli, jer su zrcala bila upravo tolika da su se mogli s pomoću njih obrijati i počestljati. Cijela su tijela svojih bližnjih mogli vidjeti na stavnji, u zajedničkoj kupelji ili u mrtvačnici. Ni tijelo vlastite žene nisu nikada dobro razledali. Mi već (svega nekoliko desetljeća
 5 kasnije) imamo sreću da vidimo javne ponudbe i obećanja, izrečenog, napisanog, naslikanog, snimljenog, prikazanog. Kao znak najviše kakvoće, najviše sreće, mira, nagrade – poželjno tijelo. Ne samo za toplih ljetnih mjeseci, kad su kupališta, izložbe i tržišta kao što su inače tijekom godine korzo, plesnjaci, kavane, klubovi, nego u sve što je oko nas sve više se utiskuje žig potrošnog tijela, tijela-artikla. Svatko zna da se ono stavlja kao mamac za prodaju kratke i pletene robe,
 10 za razna kozmetička sredstva i za vozila (na ona najvratolomnija, na koja će se teško popeti i zaljubljena žena uz svojeg ljubavnika, postavlja se neodoljiva ljepotica u pozi hladnokrvne, nadmoćne vozačice). Pa ipak se isticanje tijela tumači kao njegovo oslobođenje: došlo je vrijeme da se pokaže kako nemamo razloga stidjeti se svojih udova, dijelova, oblika golotinje i, što je najzanimljivije: to je točno; jest znak slobode, pa makar i slobode koja zarobljava.

15 Dok tako ležiš i gledaš, s bradom u pijesku, sve do usta, s uspaljenim suncem na tjemenu – koliko od onoga što je stvarnost uopće dopire do tebe... Opip ti je zabavljen pijeskom čiju toplinu upijaš i na njoj se rastapaš. Jezikom se povlači sada već nakiseli okus pojedene dinje. U nosu se miješa miris prljave priobalne vode, koja se na vrelom kamenju isparava u malim, gotovo nečujnim rasprsnućima. U ušima vrisci mušica kamikaza koje se u rojevima ubijaju, utapaju,
 20 gnječe, a bez ikakva višeg cilja. Istina, djeca kmeče, djevice klikću, mame opominju i nešto dovikuju, i neki muškarci krupno govore. Ali od svega toga do sluha dolazi samo ponešto, i sve smiješano, zbrkano: različite boje, frekvencije i jačine. I ništa da se zadrži. Ostaju oči. One prate bljesak i nestanak kapljica na vlastitoj podlaktici. Neku zelenu uš kako se penje uz dlaku, klupko kupača i kupačica, zrak kojim prosijecaju kukci, ptice i sjene ispod velike helijske žarulje.
 25 Iako netremice promatraš, pozornost se neprestano povlači iza neposredne, prisutne slike: ona luta sjećanjem, i nastoji spojiti ono što je uvijek važno s onim što se sada vidi. Pred tebe izlaze iz vode jedno po jedno s velikim stopalima i gutavim koljenima, postakljeni tankim slojem vode i svjetlosti, zategnute kože i napetog mišićja – momci; onda predgrađanske cure, zvane tikvenjače, u kupaćim kostimima sašivenim na ruke i od neprikladne tkanine, u koje su jedva sabile sve ono
 30 što im se toliko ističe. Učenice, tanke i slabe; reklo bi se: kratki obroci, duga učenja. Već satima odlaze u vodu, vraćaju se, lijegaju, sjedaju, šetaju – suše se. Idu u parovima do izvora pitke vode, pa opet u rijeku. Moglo bi to biti i dosadno, ali ipak ni trenutka nećeš zatvoriti oči da ne bi gledao što rade od vode, što rade od cura i što rade od sebe.

Iz godine u godinu obala se sve više mijenja, trava je sve ugaženija i sve je manje ima.
 35 Grmlje je izlomljeno, kao i donje grane drveća, sve je više papira i praznih kutija i limenki, a na mjestima gdje je najzgodnije zavući se ili skriti – sve su veće gomile. Tek odjednom ulazi netko u grmlje. I ne vidi mu se gore ništa drugo nego marama kojom čuva glavu ili kosu. Dostojanstveno čuču, očiju uprtih u daljinu, put obzora, dok mu se dolje neposunčane obline bjelasaju nad travom. Jedino je vodi svejedno. Nek se u nju zavlache koliko god hoće, nek ispljuskaju, izbacuju iz korita
 40 – ona će opet biti kakva je i bila. Uznemiri je koliko god hoćeš, ona će se smiriti prije nego ti, zadihan i zasopljen od skakanja, ronjenja, prskanja.

Tomislav Ladan: PREMIŠLJANJA, 1964